

ऋतस्य यज्ञस्य यथा मार्गेण प्रेत प्रगृह्यत । किम्भूता यूयं चन्द्रदक्षिणाः चन्द्रमिति
 हिरण्यनाम [निघ० १.२.] चन्द्रं सुवर्णं यज्ञमानकृस्तस्यं द्वितीयं दक्षिणा यासां ता-
 श्चन्द्रद्वितीयदक्षिणा इति प्राप्ति शाकपार्थिवादित्वाद्धितीयपदलोपः [पा० २.१.६१.
 वा० १.] ॥ का० [१०.२.१७.] सदो गृहति वि स्वरिति ॥ दक्षिणादिवत्यम् । हे
 दक्षिणाः अहं स्वः स्वर्गं देवयानमार्गं विपश्य विपश्यामि विलोकयामि अन्तरि-
 ज्ञं पितृयानमार्गं च विपश्यामि भवतोभिः सोपानभूताभिरिति भावः व्यत्ययो ब-
 रुलमिति [पा० ६.१.८५.] उत्तमपुरुषस्थाने पश्येति मध्यमः पुरुषः श्रुत्या तथा
 व्याख्यातत्वात् ॥ का० [१०.२.१८.] प्रेक्षते यतस्व सदस्यानिति सदस्यान् । यज्ञमान
 ऋविज्ञः प्रेक्षते । दक्षिणादिवत्यम् । हे दक्षिणे त्वं यतस्व यत्नं कुरु यथा सदस्यैः
 ऋविग्भिः पूरितैरप्यतिरिच्यसऽइति शेषः । तथा त्वया यतितव्यं यथा ऋविज्ञो
 धनैः संपूर्याधिका भवेति भावः ॥ ४५ ॥

a. ब्राह्मणमद्य विदेयं पितृमत्तं पैतृमत्यमृषिमर्षियः सुधातुदक्षिणम् ।

b. अस्मद्राता देवत्रा गृह्यत प्रदातारुमाविंशत ॥ ४६ ॥

का० [१०.२.१९.] ब्राह्मणमद्येत्याग्नीध्रगमनमिति । आग्नीध्रमृविज्ञं स्वस्थानस्थं
 प्रति यज्ञमानो गृहति ॥ ब्राह्मणदिवत्यम् । अहमद्यास्मिन्दिने ईदृशं ब्राह्मणं वि-
 देयं लभेयं विदू लभे । किम्भूतं पितृमत्तम् प्रशस्तः पितास्यास्तीति पितृमान्
 तम् पित्रा विना न कश्चिज्जायतेऽतोऽत्र प्राशस्त्यर्थे मतुप् विशिष्टजनकोत्पन्न-
 मित्यर्थः । तथा पैतृमत्यम् पितुरिमे पैतरः तद्धितप्रत्ययलोपेऽपि हान्दसी वृद्धिः
 मता एव मत्याः स्वार्थे यत् पैतरः पितामहादयो मताः संमता जगन्मान्या यस्य
 स पैतृमत्यस्तम् यद्वा पितरः पूर्वजाः मताः संमताः श्रोत्रिया यस्य सपितृमतः पि-
 तृमत एव पैतृमत्यः यद्वा प्रशस्तजनकोत्पन्नः पितृमान् इत्युक्तं तदपत्यं पैतृमत्यः
 सर्वथा यस्य पितामहादयः श्रोत्रियाः स पैतृमत्य इत्यर्थः । तथा ऋषिं मन्त्राणां
 व्याख्यातारम् । तथा अर्षेयम् ऋषिषु विख्यात अर्षेयस्तम् ज्ञात्या प्रवरैर्ज्ञानेन सु-
 ज्ञातमित्यर्थः । तथा सुधातुदक्षिणम् शोभनो धातुः सुवर्णं दक्षिणा यस्य स सुधा-
 तुस्तम् ॥ का० [१०.२.२०.] उपविश्य हिरण्यमस्मै ददात्यस्मद्राता इति । अस्मै